

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 23ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1999

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ κ. LOUIS GODART

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

΄Αξιότιμες Κύριε Συνάδελφες,

Στὸν πρόλογο τῆς μελέτης σας γιὰ τὸν δίσκο τῆς Φαιστοῦ περιλάβατε καὶ τὴν ἀκόλουθη περικοπή: «΄Αποβιβάστηκα γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Κρήτη τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1969. Άπὸ τότε τὸ νησὶ τοῦ Μίνωα ἔγινε ἀναπόσπαστο κομμάτι τῆς ζωῆς μου. Τὸ διέσχισα πολλὲς φορὲς κατὰ μῆκος καὶ πλάτος. Άγαπῶ τοὺς κατοίκους του, τὸ χωριό του καὶ τὶς ἔξοχές του. Ή μελέτη τοῦ μακρυνοῦ παρελθόντος τῆς Κρήτης εἶναι τὸ ἀντικείμενο τῆς ἐρευνάς μου καὶ τὸ πάθος μου».

Αὐτὸ τὸ ἐρευνητικό σας πάθος συντροφευμένο μὲ τὴν ἀγάπην σας γιὰ τὰ ὅμορφα Ἑλληνικὰ νησιὰ καὶ τὴν γαλανὴ μας θάλασσα, σᾶς ὁδήγησε σὲ ἓνα εὐρύτατο καὶ διεισδυτικὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο, ποὺ θὰ ἔχει τὴν χαρὰ νὰ τὸ παρουσιάσῃ, κατ’ ἐντολὴ τῆς Συγκλήτου, ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος κ. Ιωωβίδης.

Σὲ μιὰ ὅμως ἀπὸ τὶς νέες μελέτες σας ξαναθυμηθήκατε τὸν πρόλογό σας στὸ «Δίσκο τῆς Φαιστοῦ» καὶ θέσατε ὡς τίτλο αὐτῆς: «Τὰ νησιὰ τῶν Θεῶν. Κρήτη καὶ τὸ Ἀρχιπέλαγος τοῦ Αἰγαίου». Μὲ αὐτὴ δὲ τὴν ἐπιγραφὴ στράφηκε ἡ αἰγαιοπελαγίτικη ἀγάπη σας καὶ πρὸς τοὺς Θεοὺς αὐτῶν τῶν νησιῶν τῆς πατρίδας μας. Άλλὰ δὲν σκεφθήκατε τότε, ὅτι μὲ τὸν τίτλο αὐτῆς τῆς μελέτης σας θὰ δημιουργούσατε διένεξη μεταξὺ τῶν Θεῶν, σχετικὴ μὲ τὸ ζήτημα, ποιὸν ἡ ποιοὺς ἀπ’ αὐτοὺς ἀφοροῦσε ἡ γενικὰ διατυπωμένη ἐπιγραφὴ σας. Καὶ δὲν ἄργησε νὰ ἔξελιχθῇ αὐτὴ ἡ σύγκρουση σὲ τέτοιο σημεῖο δξύτητας, ὡστε ἀναγκάσθηκαν οἱ ἀντιδικοῦντες Θεοὶ νὰ προσφύγουν στὸν Δία γιὰ νὰ λύση τὴν διαμάχη. Καὶ ἡ ἀπόφασή του ἦταν, ὅτι ἡ ἐπι-

γραφή ύπεκρυπτε σαφῆ ἀφιέρωση τοῦ βιβλίου σας στὴν Ἀθηνᾶ καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, ποὺ τὰ ἀγάλματά των κοσμοῦν τώρα καὶ τὰ προπύλαια τοῦ νεοκλασσικοῦ αὐτοῦ καλλιτεχνήματος· ὥστε, κατὰ τὴν ἐπίσημη ὑποδοχή σας στὴν ὥραίᾳ αὐτῇ Αἴθουσα νὰ εἰσθε ὑπὸ τὴν προστασία καὶ τῶν δύο αὐτῶν μορφῶν ἐκφραστικῶν τοῦ φωτεινοῦ ἔλληνικοῦ πνεύματος τὸ ὅποιο μὲ πάθος ἀνιχνεύετε καὶ πιστὰ ὑπηρετεῖτε.

‘Η Ἀκαδημία Ἀθηνῶν σᾶς ὑποδέχεται μὲ χαρά, καὶ ἐγκάρδια σᾶς εὔχεται λαμπρὴ συνέχιση τῆς ἐπιστημονικῆς σας πορείας, μὲ τὴν ἴδιαίτερη πάντοτε ἐνασχόλησή σας στὸν ὅμορφο ἔλληνικὸ χῶρο ποὺ διαλέξατε, καὶ εἶναι, μὲ τὰ δικά σας λόγια, «ἀναπόσπαστο κομμάτι τῆς ζωῆς σας».

Cher Collègue,

L'Académie d'Athènes vous accueille avec joie comme éminent collègue parmi ses membres correspondants, et vous souhaite de tout cœur la continuation de votre considérable œuvre scientifique dans le contexte lumineux hellénique que vous avez déjà choisi et lequel, d'après vos paroles, constitue une part de votre vie.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΣΠΥΡΟΥ ΙΑΚΩΒΙΔΗ

‘Ο καθηγητής κύριος Louis Godart γεννήθηκε τὸ 1945 στὴν Bourseigne-la-Vieille τοῦ Βελγίου, παρακολούθησε τὰ ἐγκύρωλια μαθήματα στὸ Dinant, ἐσπούδασε Κλασικὴ Φιλολογία στὸ Namur καὶ στὸ Louvain καὶ τὸ 1971, σὲ ἡλικίᾳ 26 ἑτῶν ἀνακηρύχθηκε διδάκτωρ τοῦ Ἐλευθέρου Πανεπιστημίου τῶν Βρυξελλῶν. Πέντε χρόνια ἀργότερα ἀπέκτησε τὴν Κρατικὴ Διδακτορία Γραμμάτων καὶ Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν (Doctorat d'État ès Lettres et Sciences Humaines) ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Σορβόννης. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐργάστηκε ὡς ὑπότροφος στὸ Ἰνστιτοῦτο Μυκηναϊκῶν καὶ Αἰγαιο-ἀνατολικῶν σπουδῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἐρευνῶν τῆς Ιταλίας καὶ ἐπέρασε τὸ διάστημα 1970-1973 στὴν Ἀθήνα, ὡς μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Τὸ 1973 ἀρχισε νὰ διδάσκει μυκηναϊκὴ φιλολογία στὸ Πανεπιστήμιο Federico II τῆς Νεαπόλεως, ἀρχικὰ ὡς ἐντεταλμένος ὑφηγητής, κατόπιν ὡς ἔκτακτος καθηγητής (1980) καὶ ἀπὸ τὸ 1983 ὡς τακτικὸς καθηγητής. Ἀπὸ τὸ 1983 ἕως τὸ 1988 διηγήθη τὴν Βελγικὴν Ἀκαδημία τῆς Ρώμης. Τὸ 1987 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Lineei στὴν Ρώμη καὶ τὸ 1998 ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῶν Γραμμάτων (Inscriptions et Belles Lettres). Παράλληλα ἀνέλαβε τὸ 1982 τὴν διεύθυνση τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἀποστολῆς τοῦ Πανεπιστημίου του στὴν Κρήτη, τὴν ὁποίαν ἐξακολουθεῖ νὰ κατέχει:

έχοντας σκάψει στὸ Μοναστηράκι Ἀμαρίου καὶ συνεχίζοντας τώρα στὴ θέση Ἀποδούλου τῆς Ιδίας ἐπαρχίας. "Εχει δηλαδὴ πλουσιότατο ἔρευνητικό, διδακτικό, ἀνασκαφικό ἀλλὰ καὶ συγγραφικό ἔργο ποὺ ἀναγνωρίστηκε τιμητικά ἀπὸ μεγάλα πνευματικά ἰδρύματα. Εἰδικότερα, τὸ συγγραφικό του ἔργο, πλούσιο καὶ πολυσχιδές, περιλαμβάνει μέχρι στιγμῆς 8 μονογραφίες καὶ περίπου 180 ἄρθρα. Στὴν πρώτη κατηγορία καταλέγονται τὸ Γενικὸ εὑρετήριο τῆς γραμμικῆς γραφῆς B (1973), ἡ συναγωγὴ τῶν μυκηναϊκῶν ἐπιγραφῶν τῆς Κνωσοῦ (1986 καὶ 1990), ἀμφότερα σὲ συνεργασία μὲ ἄλλους, καὶ ἡ πεντάτομη συναγωγὴ τῶν ἐπιγραφῶν τῆς γραμμικῆς γραφῆς A (Recueil des Inscriptions en Linéaire A), κριτικὴ ἔκδοση τοῦ συνόλου τῶν ἐπιγραφῶν αὐτῶν ποὺ δημοσίευσε μὲ τὸν συμπατριώτη του J. P. Olivier (1975-1985). Ἀκολουθοῦν τὸ 1990 ἡ μονογραφία *Le pouvoir de l'Écrit* διόπου ἔξετάζει τὴ γένεση τῆς γραφῆς ἐν γένει, τὶς πρώτες ἐφαρμογές της καὶ τοὺς τρόπους ἀναγνώσεως τῶν ἀρχαίων γραφῶν, τὸ 1993 ἡ λεπτομερὴς ἔξεταση καὶ ἀνάλυση τοῦ δίσκου τῆς Φαιστοῦ ποὺ κυκλοφόρησε σὲ 5 γλῶσσες, τὸ 1996 «Ο χρυσὸς τῆς Τροίας» (ἡ Ἰστορία τοῦ θησαυροῦ ποὺ ἀνακάλυψε ὁ Schliemann), τὸ 1996 «Ἡ συναγωγὴ τῶν ἱερογλυφικῶν ἐπιγραφῶν τῆς Κρήτης» (καὶ αὐτὸ μὲ τὸν J. P. Olivier) καὶ τὸ 1997 τὸ βιβλίο του «Τὰ νησιά τῶν Θεῶν. Κρήτη καὶ τὸ Ἀρχιπέλαγος τοῦ Αἰγαίου». Στὰ ἄρθρα του, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ 1968, δημοσιεύει συνενώσεις ἐκατοντάδων διασπάτων θραυσμάτων πινακίδων ἀπὸ τὶς ἀνασκαφές του Evans καὶ ἔξετάζει θέματα σχετικά μὲ τὴ γραμμικὴ γραφὴ B (διάφορα προϊόντα, τοπωνύμια, θεότητες, οἰκονομία, γραφειοκρατία καὶ ἔξωτερικὲς σχέσεις τῶν ἀνακτόρων, καθήκοντα ἀξιωματούχων, πινακίδες τῆς Τίρυνθος, τῶν Χανίων, τῶν Θηβῶν καὶ τὴν παλαιοτάτη ὅλων ἀπὸ τὴν Καφκανιὰ τῆς Ολυμπίας). "Αλλη ὁμάδα ἄρθρων του ἀσχολεῖται μὲ τὰ κείμενα τῆς γραμμικῆς γραφῆς A, ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Κρήτης. "Εχει ἐπίσης μελετήσει τὴν Κυπρομινωικὴ γραφή, τὸν πολιτισμὸ τῶν Κυκλάδων καὶ τὶς σχέσεις τοῦ Μινωικοῦ καὶ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ. Σ' αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθοῦν οἱ ἐκθέσεις τῶν ἀνασκαφῶν του στοῦ Ἀποδούλου, παρατηρήσεις του γιὰ τὸ μινωικὸ νεκροταφεῖο τῶν Ἀρμένων (Ρέθυμνο), εἰδήσεις, κριτικὲς βιβλίων, ἄρθρων, ἀνασκαφῶν καὶ συνεδρίων καθὼς καὶ μερικὰ μικρὰ ἐκλαϊκευτικὰ δημοσιεύματα.

Καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὰ προηγούμενα ὁ L. Godart εἰδικεύεται στὴ σπουδὴ τῶν μυκηναϊκῶν κειμένων ἀλλὰ καὶ τῶν παλαιοτέρων μὴ ἔλληνικῶν μινωικῶν γραφῶν, τῶν ὅποιων τὰ δείγματα, ἀνεπαρκῆ γιὰ νὰ ἐπιχειρηθεῖ ἀνάγνωσή των, ἔχει συλλέξει, κωδικοποιήσει καὶ ἀναλύσει. Τὰ κείμενα ἐν γένει προσεγγίζει ὅχι μόνον ὡς φιλόλογος ἐργαζόμενος στὸ γραφεῖο του ἀλλὰ καὶ ὡς πεπειραμένος ἀρχαιολόγος ποὺ γνωρίζει νὰ συνεκτιμήσει καὶ νὰ ἐλέγξει τὶς συνθῆκες εὐρέσεώς των καὶ νὰ δια-

γνώσει τις δυνατότητες συναρμογῆς τους ώστε νὰ συντεθοῦν σὲ κείμενα μὲ νόημα. 'Η ἵκανότης του πρὸς ταύτιση τῶν δυσνοήτων συλλαβικῶν ἀναγνώσεων τῆς γραμμικῆς γραφῆς Β μὲ λέξεις καὶ φράσεις τῆς προϊστορικῆς ἐλληνικῆς γλώσσης φανερώνει ὅχι μόνο τὴν ὁξυδέρκειά του ἀλλὰ καὶ τὴν στερεὰ καὶ σὲ βάθος γνώση τῶν κειμένων τῆς ἀρχαίας γραμματείας ἀπὸ τοὺς λεξικογράφους ἔως τοὺς τραγικούς. 'Ο κ. Godart εἶναι κατὰ ταῦτα πρωτοπόρος στὸν κλάδο τῆς μυκηνολογίας, ὅπως ἐπεκράτησε νὰ λέγεται ἡ σπουδὴ τῶν κειμένων τῶν πινακίδων, ὁ ἐπιστήμων στὸν ὄποιον οἱ ἀνασκαφεῖς ὡς ἀτομα ἢ καὶ ὡς ἰδρύματα κατ' ἔξοχὴν ἀπευθύνονται ζητώντας τὴ γνώμην ἢ καὶ τὴ συνεργασία του προκειμένου νὰ μελετηθοῦν καὶ νὰ δημοσιευθοῦν τὰ ἐπιγραφικά τους εὑρήματα. Συγχρόνως εἶναι καὶ ἐρευνητὴς-ἀνασκαφέας ἀλλὰ καὶ διδάσκαλος ποὺ προσελκύει φοιτητὲς ἀπὸ διάφορα μέρη μεταξὺ τῶν δποίων καὶ ἡ 'Ελλάδα. 'Επισκέπτεται ταχτικὰ τὴ χώρα μας γιὰ τὴν ὄποια τρέφει αισθήματα ἀγάπης ἀληθινοῦ φιλέλληνος ποὺ δὲν περιορίζονται στὸ θαυμασμὸν γιὰ τὸ ιστορικό μας παρελθόν καὶ τὴ φιλία πρὸς ὅρισμένα πρόσωπα συναδέλφων καὶ συνεργατῶν ἀλλὰ ἐπεκτείνονται μὲ πραγματικὸ πάθος ἔως τὸν τόπο, τοὺς ἀνθρώπους του, τὸν τρόπο ζωῆς καὶ διασκεδάσεώς των καὶ τὴ γλώσσα μας τὴν ὄποιαν, καθὼς θὰ διαπιστώσετε εὐθὺς ἀμέσως, μιλάει εὔκολα καὶ ἀπρόσκοπτα μὲ τοὺς ἴδιωματισμοὺς καὶ τὶς κυριολεξίες ἐνὸς γνήσιου συμπατριώτη μας.

'Αγαπητὲ συνάδελφε καὶ φίλε,

'Η 'Ακαδημία 'Αθηνῶν ἀναγνωρίζοντας τὸ σημαντικότατο ἐπιστημονικό σας ἔργο ποὺ φωτίζει καὶ ἀποκαθιστᾶ τὴν πρώτη μορφὴ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας, σᾶς ἐξέλεξε ἀντεπιστέλλον μέλος της. Καλῶς ὄρίσατε στὸ ἀνώτατο πνευματικὸ ἔδρυμα τῆς χώρας μας.